

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יוזם שישי י"ב בתשרי תשע"ז

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

נזיר - ל"ד

1. משנה - עמדו ששה אנשים וראה אחד מהם את הכוי ואמר הריני נזיר שזה חיה, אמר השלישי - הריני נזיר שזה בהמה, אמר הרביעי - הריני נזיר שאין זה בהמה, אמר החמישי - הריני נזיר שזה חיה ובהמה, אמר השישי - הריני נזיר שאין זה לא חיה ולא בהמה, עמדו שלשה נוספים ואמרו בסדר הבא - הריני נזיר שאחד מכם נזיר, הריני נזיר שכולכם נזירין - כיצד הדיון? כולן נזירים מספק [כדעת ר' שמעון].
ומצינו ברייתא שנפסק בה שחלו 9 נזירויות - והעמידוה בגמרא באופן שעמד שם אדם ואמר הריני נזיר ונזירויות שחלים על כולכם יחולו עלי.
2. משנה - אלו דינים שנינו בענין איסורי הנזיר?
א. שלשה מיני איסורים בנזיר: הטומאה, והתגלחת, והיוצא מן הגפן.
ב. כל היוצא מן הגפן מצטרפין זה עם זה לשיעור לחייב מלקות.
ג. שיעור החיוב - באכילה: כזית. בשתייה: למשנה ראשונה: רביעית. לרבי עקיבא: אפילו שרה פיתו ביין ויש בה כדי לצרף כזית - חייב.
ד. יין, ענבים, חרצנים, זגים - לתנא קמא: על כל אחד מהם חייב מלקות בפני עצמו. לר' אלעזר בן עזריה: אין חייב על חרצנים וזגים בפני עצמם אלא עד שיאכל שני חרצנים וזג ביחד.
ה. חרצנים וזגים - לר' יהודה: החרצנים - אלו החיצונים, הזגים - אלו הפנימים, לרבי יוסי: להיפך וכדי שלא תטעה, נקוט כלל: כזוג [פעמון] של בהמה, החיצון זוג [זג] והפנימי עינבל.
3. מנין שמשנתנו אינה כר' אליעזר הסובר שחייבים אף על אכילת עלי ולולבי הגפן עצמו?
א. לשון א' - 'היוצא מן הגפן' משמע שעל גפן עצמו לא חייבים.
ב. לשון ב' - 'עד שיאכל מן הענבים כזית' משמע מהענבים אבל לא מהגפן עצמו.
4. במה נחלקו ר' אליעזר ותנא דמשנתנו הסובר שלא חייבים על אכילת הגפן עצמו?
א. ר' אלעזר דרש את הפסוקים 'מיון ושכר' = מיעוט, 'ומכל אשר יעשה' = ריבוי - מיעט וריבה - ריבה הכל ומיעט שבישתא [זמורות].
ב. רבנן דרשו את הפסוקים הנ"ל בדרך של פרט וכלל, ובפסוק 'מחרצנים ועד זג' - חזר ופרט, פרט וכלל ופרט אי אתה דן אלא כעין הפרט, כשם שהפרט מפורש פרי ופסולת פרי, אף כל פרי ופסולת פרי. ואין לומר - מה הפרט מפורש פרי גמור, אף כל פרי גמור, כיון שא"כ לא הניח הכתוב מה לדרוש והכל כתוב, שענבים לחים ויבשים וחומץ כבר כתובים. ומאחר שסופינו לרבות כל דבר שהוא כעין הפרט, מדוע הוצרך 'מחרצנים ועד זג' - ללמד: שבמקום שיש רק פרט וכלל, אי אתה רשאי למשכו ולדונו כעין הפרט, אלא אתה מרבה כל דבר המתאים לכלל אף אם אינו כעין הפרט, עד לך הכתוב כדרך שפרט לך בנזיר.
5. 'מה הפרט מפורש פרי ופסולת פרי, אף כל פרי ופסולת פרי'. מה הם?
פרי - ענבים.
פסולת פרי - חומץ.
אף כל פרי - בוסר.
אף כל דפסולת פרי - ענבים מתולעים.
עוד למדנו - 'ועד זג' - אמר רבינא: ללמד על מה שבאמצע הבשר שבין הגרעין לפרי.